

ЗАЛІКОВІ ТА ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

нормативної навчальної дисципліни АНАТОМІЯ З ОСНОВАМИ МОРФОЛОГІЇ

підготовки бакалавр

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

Галузь знань 02 – культура і мистецтво

Спеціальність – 024, хореографія

Розробник : доц. Куцериб Т.М.

Залікові вимоги

- 1.Історія анатомії.
- 2.Анатомія як наука, її предмет, завдання, методи і значення.
- 3.Загальний план будови людського організму.
- 4.Будова клітини.
- 5.Тканини людського організму.
- 6.Поняття про органи, системи та блоки органів.
- 7.Опорно-руховий апарат (будова, функції, відносна маса).
- 8.Скелет (загальний план будови, функції).
- 9.Кістка як орган (будова, хімічний склад, ріст, розвиток); класифікація кісток.
- 10.Види з'єднань кісток скелета.
- 11.Будова і класифікація суглобів. Осі обертання та рухи в суглобах.
- 12.Кістки голови. Шви. Скренево-нижньощелепний суглоб.
- 13.Пояс верхніх кінцівок (кістки, суглоби, рухи).
- 14.Хребтовий стовп (відділи, вигини).
- 15.Будова хребця. Особливості будови хребців різних відділів хребта.
- 16.З'єднання хребців. Рухи хребта.
- 17.Ребра. Грудина. Грудна клітка (будова, форма, функції).

18. Кістки вільної верхньої кінцівки.
19. Плечовий суглоб.
20. Ліктювий суглоб. З'єднання кісток передпліччя.
21. Променево-зап'ястковий суглоб.
22. Кисть (кістки, суглоби, рухи).
23. Тазовий пояс, таз, з'єднання кісток таза між собою і з хребтом.
24. Кістки вільної нижньої кінцівки.
25. Кульшовий суглоб.
26. Колінний суглоб. З'єднання кісток гомілки.
27. Гомілково-надп'ятковий суглоб.
28. Стопа (кістки, суглоби, склепіння).
29. М'яз як орган (будова, форма, взаємозв'язок з органами інших систем).
30. Рухова функція м'язів.
31. Топографічні та функціональні групи м'язів. Антагонізм і синергізм м'язів при фізичних вправах.
32. М'язи тулуба. Діафрагма. ФГМ, які виконують рухи хребта, вдих, видих, натужування.
33. Будова стінок черевної порожнини. Черевний прес.
34. М'язи голови.
35. М'язи поясу верхніх кінцівок, плеча, передпліччя, кисті.
36. ФГМ верхніх кінцівок.
37. М'язи таза, стегна, гомілки, стопи.
38. ФГМ нижніх кінцівок.
39. Зовнішні та внутрішні сили при руховій діяльності людини.
40. Відносна та абсолютна маса частин тіла.
41. Центр маси окремих частин тіла та загальний центр маси.
42. Рівновага, стійкість тіла і фактори, що їх визначають.
43. Важіль і його компоненти у людини. Умова рівноваги важеля. Види роботи м'язів
44. Види важелів опорно-рухового апарату.

- 45.Анатомічна класифікація спортивних рухів і положень тіла.
- 46.Анатомічний аналіз вправи "кут в опорі на паралельних брусах".
- 47.Анатомічний аналіз вправи "вис на випрямлених руках".
- 48.Анатомічний аналіз вправи "опора лежачи лицем донизу".
- 49.Анатомічний аналіз вправи "стрибок у довжину з місця".
- 50.Анатомічний аналіз вибраної вправи із спортивної спеціалізації студента.

Екзаменаційні вимоги

- 1.Історія анатомії.
- 2.Анатомія як наука, її предмет, завдання, методи і значення.
- 3.Загальний план будови людського організму.
- 4.Будова клітини.
- 5.Тканини людського організму.
- 6.Поняття про органи, системи та блоки органів.
- 7.Опорно-руховий апарат (будова, функції, відносна маса).
- 8.Скелет (загальний план будови, функції).
- 9.Кістка як орган (будова, хімічний склад, ріст, розвиток); класифікація кісток.
- 10.Види з'єднань кісток скелета.
- 11.Будова і класифікація суглобів. Осі обертання та рухи в суглобах.
- 12.Кістки голови. Шви. Скренево-нижньощелепний суглоб.
- 13.Пояс верхніх кінцівок (кістки, суглоби, рухи).
- 14.Хребтовий стовп (відділи, вигини).
- 15.Будова хребця. Особливості будови хребців різних відділів хребта.
- 16.З'єднання хребців. Рухи хребта.
- 17.Ребра. Груднина. Грудна клітка (будова, форма, функції).
- 18.Кістки вільної верхньої кінцівки.
- 19.Плечовий суглоб.
- 20.Ліктьовий суглоб. З'єднання кісток передпліччя.
- 21.Променево-зап'ястковий суглоб.
- 22.Кисть (кістки, суглоби, рухи).

- 23.Тазовий пояс, таз, з'єднання кісток таза між собою і з хребтом.
- 24.Кістки вільної нижньої кінцівки.
- 25.Кульшовий суглоб.
- 26.Колінний суглоб. З'єднання кісток гомілки.
- 27.Надп'яtkово-гомiлковий суглоб.
- 28.Стопа (кістки, суглоби, склепіння).
- 29.М'яз як орган (будова, форма, взаємозв'язок з органами інших систем).
- 30.Рухова функція м'язів.
- 31.Топографічні та функціональні групи м'язів. Антагонізм і синергізм м'язів при фізичних вправах.
- 32.М'язи тулуба. Діафрагма. ФГМ, які виконують рухи хребта, вдих, видих, натужування.
- 33.Будова стінок черевної порожнини. Черевний прес.
- 34.М'язи голови.
- 35.М'язи поясу верхніх кінцівок, плеча, передпліччя, кисті.
- 36.ФГМ верхніх кінцівок.
- 37.М'язи таза, стегна, гомілки, стопи.
- 38.ФГМ нижніх кінцівок.
- 39.Зовнішні та внутрішні сили при руховій діяльності людини.
- 40.Відносна та абсолютна маса частин тіла.
- 41.Центр маси окремих частин тіла та загальний центр маси.
- 42.Рівновага, стійкість тіла і фактори, що їх визначають.
- 43.Важіль і його компоненти у людини. Умова рівноваги важеля.
- 44.Види важелів опорно-рухового апарату.
- 45.Анатомічна класифікація спортивних рухів і положень тіла.
- 46.Види роботи м'язів.
- 47.Анатомічний аналіз вправи "кут в опорі на паралельних брусах".
- 49.Анатомічний аналіз вправи "вис на випрямлених руках".
- 50.Анатомічний аналіз вправи "опора лежачи лицем до низу".
- 51.Анатомічний аналіз вправи "стрибок у довжину з місця".

- 52.Анатомічний аналіз вибраної справи із спортивної спеціалізації студента.
- 53.Нутрощі: системи і їх функціональне значення. Будова порожнистих і паренхіматозних органів.
54. Ротова порожнина та її органи. Носова порожнина.
55. Глотка, стравохід, шлунок.
56. Тонка кишка.
57. Товста кишка.
58. Печінка, жовчний міхур, жовчні протоки.
59. Підшлункова залоза.
60. Гортань, трахея, бронхи.
61. Легені. Легеневий ацинус. Плевра.
62. Органи сечової системи. Нирки, їх топографія та будова. Нефрон.
63. Чоловічі статеві органи.
64. Жіночі статеві органи.
65. Залози внутрішньої секреції.
- 66.Схема кровообігу і руху лімфи.
- 67.Будова стінок артерій, вен, капілярів і основні закономірності їх розміщення.
- 68.Серце (зовнішня будова, розміщення, проекція на передню поверхню тіла).
- 69.Будова стінок серця. Перикард.
70. Камери серця і їх сполучення. Клапани. Кровообігання серця.
- 71.Провідна система серця. Вегетативна іннервація серця.
- 72.Кровообігання шиї та голови.
- 73.Кровообігання черевної порожнини. Ворітна вена.
- 74.Кровообігання верхніх кінцівок.
- 75.Кровообігання нижніх кінцівок.
- 76.Місця вислуховання пульсації артерій і їх притискання при кровотечі.
- 77.Демонстрація підшкірних вен і напрямку руху крові.
- 78.Великі лімфатичні протоки. Демонстрація на собі розташування лімфатичних вузлів і напрямку руху лімфи на шиї, кінцівках, тулубі.

- 79.Органи кровотворення та імунної системи.
- 80.Нервова система. Частини, відділи, органи, тканина, клітини.
- 81.Спинний мозок. Розміщення і зовнішня будова.
- 82.Сіра речовина спинного мозку, клітини, ядра.
- 83.Біла речовина спинного мозку, провідні шляхи.
- 84.Довгастий мозок, клітини, ядра.
- 85.Задній мозок. Будова мозочка. Міст.
- 86.Середній мозок, його структури і ядра.
- 87.Проміжний мозок, ділянки, структури.
- 88.Кінцевий мозок. Зовнішня будова півкуль (борозни, закрутки, частки).
- 89.Кора великих півкуль. Клітинна будова. Локалізація функцій у корі.
- 90.Базальні ядра.
- 91.Симпатична нервова система.
- 92.Парасимпатична нервова система.
- 93.Нерви головного мозку.
- 94.Спинномозкові нерви, їх утворення та гілки.
- 95.Сплетення, їх утворення, розміщення, нерви і зони їх іннервації.
- 96.Органи чуття та їх зв'язок з аналізаторами.
- 97.Шкіра. Аналізатор шкірних відчуттів.
- 98.Око. Зоровий аналізатор.
- 99.Вухо. Слуховий і присінковий аналізатори.
- 100.Аналізатор м'язово-суглобових відчуттів (руховий аналізатор).
101. Предмет, завдання і методи спортивної морфології.
102. Правила проведення антропометрії, антропометричні точки.
103. Вимірювання поздовжніх розмірів тіла.
104. Вимірювання діаметрів і обводів.
105. Фізичний розвиток спортсменів, його показники та методи оцінювання.
106. Склад тіла, питома вага тіла і методи їх визначення.
107. Визначення абсолютної ваги кісткового, жирового та м'язового компонентів тіла за формулами І.Матейки.

108. Рухомість у суглобах, фактори, що її визначають і методи вимірювання.
109. Сила м'язів та її вимірювання.
110. Склепіння стопи, їх форма та методи оцінювання.
111. Постава тіла та методи її оцінювання.
112. Конституція людини та фактори, що її визначають.
113. Класифікації конституцій за Чорноручьким, Хіт-Картером, Галантом, Островським.
114. Пропорції тіла.
115. Роль конституції і пропорцій тіла у спортивному відборі.
116. Поняття про адаптацію систем організму до фізичних навантажень. Адаптація видова та індивідуальна. Функціональна та морфологічна стадії адаптації.
117. Прояви морфологічної адаптації органа до посиленої діяльності : гіпертрофія, гіперплазія, прискорена регенерація.
118. Морфологічні зміни у м'язовій системі під впливом фізичних навантажень
119. Морфологічні зміни у кістковій системі під впливом фізичних навантажень.
120. Морфологічні прояви адаптації серцево-судинної системи до фізичних навантажень.
121. Морфологічні особливості нервової та інших систем організму спортсменів.
122. Корекція адаптації організму до фізичних навантажень.
123. Предмет, завдання і методи вікової морфології.
124. Основні закономірності росту і розвитку організму.
125. Схеми вікової періодизації.
126. Паспортний і біологічний вік. Критерії біологічного віку.
127. Акселерація та ретардація. Фактори, що впливають на темпи онтогенезу.
128. Статеве дозрівання та його морфологічні показники.
129. Анатомічні особливості скелету та скелетних м'язів дітей і підлітків.
130. Анатомічні особливості серцево-судинної системи дітей і підлітків.

131. Особливості будови внутрішніх органів і нервової системи дітей і підлітків.

132. Морфологічні особливості опорно-рухового апарату осіб літнього віку.

133. Анатомічні особливості серцево-судинної системи осіб літнього віку.

134. Особливості будови внутрішніх органів осіб літнього віку.

Рекомендована література

Базова

1. Музика Ф. В. Анатомія людини: навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків., Т. М. Куцериб – Л.: ЛДУФК, 2014. – 360 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/9682?mode=full>

2. Куцериб Т. М. Анатомія людини з основами морфології : **навчальний посібник-практикум** / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. – 252 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

3. Куцериб Т. М. Анатомія людини з основами морфології : **навчальний посібник для самостійної роботи** / Куцериб Т., Гриньків М., Музика Ф. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 86 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

4. Гриньків М. Я. Анатомія людини: навч. посіб. для лабораторних занять/ М. Я. Гриньків, Ф. В. Музика, С. М. Маєвська, Т. М. Куцериб – Л.: ЛДУФК, 2015. – 128 с.

Режим доступу:

<http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5578/1/%D0%9C%D0%A3%D0%97%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D0%A4%D0%95%D0%94%D0%86%D0%A0%20%D0%92%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%AC%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A7.pdf>

5. Гриньків М. Я. Навчальний посібник для лабораторних занять і самостійної роботи з курсу «Нормальна анатомія» для студентів факультету фізичної терапії та ерготерапії / М. Я. Гриньків, Т. М. Куцериб, Ф. В. Музика. – Л.: ЛДУФК, 2018. – 223 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

6. Музика Ф. В. Тестові завдання з дисципліни «Анатомія людини» / Ф. В. Музика, Е. Ф. Кулітка, М. Я. Гриньків – Л.: ЛДУФК, 2012. – 130 с.

Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11459>

7. Гриньків М. Я. Спортивна морфологія (з основами вікової морфології): Навч. Посіб. / Гриньків М. Я., Вовканич Л.С., Музика Ф. В. // – Львів, 2015. – 304 с.

Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10958?mode=full>

8. Гриньків М. Я. Спортивна морфологія (з основами вікової морфології): Навч. посібник / М. Я Гриньків, Г. Г. Баранецький – Львів, "Укр.технології", 2006. – 124 с.

Режим доступу:

<http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/9405/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2%20%D0%9C.%20%D0%AF.%20%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

9. Спортивна морфологія: навч. посібник / авт. кол. Музика Ф. В., Вовканич Л.С., Гриньків М. Я., Маєвська С. М., Куцериб Т. М. // за ред. Музики Ф. В. - Л., ЛДУФК, 2015. – 204 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

10. Спортивна морфологія: навч. посібник / за ред. Музики Ф. В. – Л., ЛДУФК, 2011. – 160 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Додаткова

1. Свиридов О. І. Анатомія людини / О. І. Свиридов. – К.: Вища школа, 2001. – 427 с.

2. Очкуренко О. М. Анатомія людини / О. М. Очкуренко, О. В. Федотов. – К.: Вища школа, 1992. – 334 с.

3. Иваницкий М. Ф. Анатомия человека / М. Ф. Иваницкий. – М.: ФиС, 1985. – 544 с.

4. Анатомия человека. / Под ред. Козлова В. И. – М.: ФиС, 1987. – 463 с.

5. Спортивна морфологія: навчальний посібник / Савка В. Г., Радько М. М., Воробйов О. О. та ін./ за ред. Радька М. М. – Чернівці: Книги-XXI, 2005. – 196 с.

6. Козлов В. И. Основы спортивной морфологии / В. И. Козлов, А. А. Гладишева. – М.: ФиС, 1977.
7. Анатомия человека / Под ред. М. Р. Сапина. – М.: Медицина, 1987. – 480 с.
8. Функціональна анатомія / За ред. Я. І. Федонюка, Б. М. Мицкана. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2007. – 552 с.
9. Коляденко Г. І. Анатомія людини / Г. І. Коляденко. – К.: Либідь, 2004. – 384 с.
10. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека / Р. Д. Синельников – М.: Медицина, 1978.
11. Липченко А. Я. Атлас нормальной анатомии человека / А. Я. Липченко, Р. П. Самусев. – М.: Медицина, 1989.
12. Мартиросов Є. Г. Методи исследования в спортивной антропологии / Є. Г. Мартиросов. М.: ФиС, 1982.
11. Вовканич Л. С. Біологічний вік людини / Л. С. Вовканич – Л., Сполом, 2009. – 92 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>
13. Мак-Дугалл Д. Д. Физиологическое тестирование спортсмена высокого класса / Д. Д. Мак-Дугалл, Г. Є. Уєнтер, Г. Д. Грин – К.: Олимп. лит, 1998.
14. Морфология человека: учебн. пособие/ под ред. Б. А. Никитюка, В. П. Чтецова. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 344 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Навчальний посібник для лабораторних занять з анатомії людини. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
2. Фонд навчальної літератури бібліотеки ЛДУФК. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Методичні розробки для самостійної роботи. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
4. Електронні та паперові примірники текстів лекцій з дисципліни "Анатомія людини". Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
5. Тестові завдання з анатомії людини. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

6. Ресурси Інтернет. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>